

Uitgifte

Repertoriumnummer 2024/
Datum van uitspraak 23 mei 2024
Rolnummer 2021/AB/300
Beslissing waartegen beroep arbeidsrechtbank te Brussel 08 maart 2021 19/13/A

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - kinderbijslag
tegensprekelijk arrest
definitief

VUTG, ON 0692.793.497, met zetel te 1000 BRUSSEL, Trierstraat 9,
appellant,
vertegenwoordigd door mr. J. L., advocaat te 4300 WAREMME,

tegen

R. L.,

geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V. P., advocaat te 2000 ANTWERPEN,

*

*

*

I. De feiten

Mevrouw R. L. vormt samen met de heer J. een gezin waaruit de volgende kinderen zijn geboren: R. J. (° 2015) en N. J. (° 2017).

Het gezin woont in Nederland.

Sinds 16 november 2015 werkt mevrouw R. L. in België. Haar partner is werkzaam in Nederland.

De heer J. is als vader gerechtigd op Nederlandse kinderbijslag waarin de kinderbijslag en de kinderopvangtoeslag (of afgekort KOT) vervat zit. Ingevolge de tewerkstelling in België is mevrouw R. L. gerechtigd op de Belgische gezinsuitkering.

Op basis van de beroepssituatie -de aanspraak op Belgische gezinsuitkering en tevens het voorrangrecht in Nederland- betaalt het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van

Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid¹ het verschil uit met de bedragen die in België van toepassing zijn.

Met beslissing van 19 oktober 2017 vorderde Famifed het bedrag van 150,00 euro terug van mevrouw R. L. nadat zij had vastgesteld dat mevrouw R. L. in de periode van juli 2016 tot september 2017 een Nederlandse kinderbijslag had ontvangen die hoger was dan de Belgische kinderbijslag zodat zij voor deze periode ten onrechte een verschilbetaling zou hebben ontvangen.

Op 1 oktober 2018 ontving Famifed 150,00 euro van de Sociale Verzekeringsbank² te Nederland, welke het SVB had ingehouden van de Nederlandse kinderbijslag.

Tegen deze beslissing tekende mevrouw R. L. hoger beroep aan en maakte zij bij verzoekschrift van 8 januari 2019 de zaak aanhangig voor de arbeidsrechtbank te Brussel.

Op 23 mei 2019 ontving mevrouw R. L. een brief van FONS³ waarin een bedrag van 148,15 euro wordt teruggevorderd. Na onderzoek was immers gebleken dat mevrouw R. L. ook voor de periode van januari 2016 tot juni 2016 een Nederlandse kinderbijslag ontving dat hoger was dan de Belgische kinderbijslag, welk bedrag moet worden terugbetaald. Hiertegen werd geen beroep aangetekend doch maakt dit wel het voorwerp uit van de tegenvordering, ingesteld door het VUTG.

II. Het bestreden vonnis

Mevrouw R. L. vorderde voor de arbeidsrechtbank in haar laatste conclusie van 13 november 2022 het volgende:

"De tegenvordering van verweerster ongegrond te verklaren,

De vordering van conluante gegrond te verklaren,

En dienvolgens

De beslissing dd. 19/10/2017, waarin besloten werd dat na herberekening van de kinderbijslag conluante voor de periode 07/2016 — 09/2017 een bedrag van 150 euro diende terug te betalen,

De beslissing van 25/05/2019, waarin besloten werd dat na herberekening van de kinderbijslag conluante voor de periode van 01/2016 — 06/2016 een bedrag van 148,15 euro dient terug te betalen,

Te vernietigen,

Verweerster te veroordelen de aanvulling van de kinderbijslag opnieuw te berekenen,

Dan ook te zeggen voor recht dat verweerster bij het opnieuw berekenen van de aanvulling van de kinderbijslag voor de periodes 07/2016 — 09/2017 en 01/2016 — 06/2016, geen rekening mag houden met de kinderopvangtoeslag die conluante in Nederland ontving;

---

¹ Verder genoemd de VUTG, rechtsopvolger van Famifed sedert 1 januari 2019

² Verder genoemd SVB

³ Dit is sedert 1 januari 2019 de nieuwe naam van Famifed

en verweerster te veroordelen tot de kosten van huidige procedure; waaronder inbegrepen een rechtsplegingsvergoeding welke door concludante pas begroot kan worden van zodra zij het bedrag van de herberekening kent"

Het VUTG hervatte het geding namens Famifed⁴ en stelde een tegenvordering in. Zoals geformuleerd in zijn laatste conclusie, neergelegd op de zitting van 14 december 2020 luidde de tegenvordering van het VUTG als volgt:

"Akte te geven aan het VUTG van haar gedinghervatting. De vordering ongegrond te verklaren. Derhalve de bestreden beslissing van FAMIFED te bevestigen in al haar beschikkingen. De tegenvordering van het VUTG ontvankelijk en gegrond te verklaren en derhalve Mevrouw R. L. te veroordelen tot de terugbetaling aan het VUTG van een bedrag van 148,15 € te vermeerderen met de nalatigheidsintresten aan de wettelijke rentevoet vanaf 23/05/2019 tot algehele betaling."

Met een vonnis van 08 maart 2021⁵, besliste de arbeidsrechtbank als volgt:

"Er wordt akte gegeven aan het VUTG van zijn gedinghervatting. De vordering van mevrouw R. L. is ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond. De bestreden beslissingen van 19 oktober 2017 en 23 mei 2019 worden integraal vernietigd. VUTG moet overgaan tot een nieuwe berekening van de aanvulling van de Belgische kinderbijslag voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 september 2017, rekening houdend met hetgeen hierboven werd uiteengezet. De tegenvordering van VUTG is ontvankelijk, maar ongegrond. De rechtbank veroordeelt VUTG tot de kosten van het geding (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger.W. en wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand) en vereffent deze als volgt:

- een rechtsplegingsvergoeding die toekomt aan mevrouw R. L., op heden niet begroot bij gebrek aan omstandige opgave;*
- 20,00 euro bijdrage die toekomt aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand."*

III. De vorderingen in hoger beroep

Met conclusie van 31 januari 2023 vordert het VUTG:

"Het beroep van het VUTG ontvankelijk en gegrond te verklaren. Het vonnis te hervormen. Opnieuw rechtdoende, de oorspronkelijke vordering ongegrond te verklaren. Derhalve de bestreden beslissingen van FAMIFED van 19/10/2017 en van 23 mei 2019 te bevestigen. De voor de eerste rechter gevormde tegenvordering van VUTG gegrond te verklaren en derhalve Mevrouw R. L. te veroordelen tot de terugbetaling aan het VUTG van een bedrag van 148,15 € te vermeerderen met de nalatigheidsintresten aan de wettelijke rentevoet in burgerlijke zaken vanaf 23/05/2019 tot algehele betaling."

---

⁴ Bij conclusie van 17 juli 2019

⁵ Gekend onder A.R. 19/13/A

Aangezien de vordering slaat op een bedrag van 298.15 € (150 € + 148.15 €), is de RPV in hoger beroep beperkt tot 145.76 €.”

Met conclusie van 29 november 2023 vordert mevrouw R. L.:
*“De vordering van appellante ontvankelijk maar ongegrond te verklaren,
Dienvolgens de bestreden beslissingen van de Arbeidsrechtbank te Brussel te bevestigen.
Derhalve appellante te veroordelen tot de kosten van het geding in hoger beroep, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding aan de zij van concludent.”*

IV. De procedure voor het arbeidshof

Het hof heeft kennis genomen van de procedurestukken, in het bijzonder:

- het bestreden vonnis
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen op de griffie van dit hof op 12 april 2021
- de door de partijen laatste neergelegde conclusies en stukken
- de stukken, neergelegd door het openbaar ministerie

De partijen hebben gepleit op de openbare zitting van 22 februari 2024.

Mevrouw V. N., advocaat-generaal heeft haar schriftelijk advies neergelegd op de griffie van het hof op 11 april 2024 waarop partijen schriftelijk hebben gerepliceerd. Het argument van het VUTG dat het schriftelijk advies door de laattijdige neerlegging ervan, haar rechten van verdediging heeft geschonden kan niet worden aangenomen aangezien het VUTG binnen de door het hof vastgestelde termijn ook ten gronde een repliek heeft geformuleerd op dit schriftelijk advies.

De zaak werd vervolgens in beraad genomen.

Het hof heeft toepassing gemaakt van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

Het hoger beroep is tijdig neergelegd en is ontvankelijk.

V. De beoordeling van het geschil door het arbeidshof

In casu ontving de familie J.-R. L. in hun woonland Nederland (de prioritaire lidstaat) kinderbijslag én een kinderopvangtoeslag. Mevrouw R. L. is in haar werkland België (niet-prioritaire lidstaat) gerechtigd op het - desgevallend - batig verschil ten titel van gezinsbijslag.

De vraag die zich stelt is of in toepassing van artikel 10 van de EG-Verordening nr. 883/04 bij de bepaling van het desgevallend aanvullend bedrag al dan niet rekening dient gehouden te worden met de Nederlandse kinderopvangtoeslag (KOT).

1. Wettelijke bepalingen

Het dossier betreft de periode januari 2016 tot en met juni 2016⁶ en de periode juli 2016 tot en met september 2017⁷ zodat het arbeidshof bij de beoordeling enkel rekening houdt met de in die periode toepasselijke wet-en regelgeving, nl. de Algemene Kinderbijslagwet⁸ en de Verordening (EG) nr. 883/04 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de sociale zekerheidsstelsels⁹.

De Verordening nr. 883/04 vervangt met ingang van 1 mei 2010 Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.¹⁰

Bij samenloop tussen verschillende landen inzake een recht op een uitkering in de sociale zekerheid, moet toepassing gemaakt worden van de Verordening nr. 883/04. Inzake de gezinsuitkeringen bepaalt het artikel 68 van deze Verordening de prioriteitsregels bij samenloop. Dit gebeurt in twee etappes. Eerst wordt bepaald welke nationale wetgeving prioritair is¹¹ en vervolgens dient nagegaan te worden of er nog een aanvullend recht bestaat op basis van het andere nationale stelsel¹².

In casu is de Nederlandse wetgeving prioritair overeenkomstig artikel 68, lid 1, b), i) van de Verordening nr. 883/04 en dit in functie van de tewerkstelling en de woonplaats van de heer J. in Nederland. In toepassing van artikel 68, lid 2 van deze Verordening is er mogelijk nog een aanvullend recht op gezinsuitkeringen op grond van de Belgische wetgeving.

Krachtens artikel 1,z) van de Verordening nr. 883/04 worden onder “*gezinsbijslagen*” verstaan alle vertrekkingen en uitkeringen ter tegemoetkoming van de gezinslasten, met uitzondering van voorschotten op onderhoudsbijdragen, en de in bijlage I vermelde bijzondere uitkeringen bij geboorte of adoptie.

---

⁶ Beslissing van 23 mei 2019

⁷ Beslissing van 19 oktober 2017

⁸ Voor de Vlaamse Gemeenschap opgeheven vanaf 1 januari 2019, voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanaf 1 januari 2020

⁹ Hierna Verordening nr. 883/04

¹⁰ Hierna Verordening nr. 1408/71

¹¹ Artikel 68, eerste lid

¹² Artikel 68, tweede lid

Artikel 10 van de Verordening nr. 883/04 handelt over de voorkoming van samenloop van prestaties en bepaalt:

“Tenzij anders bepaald, kan krachtens deze verordening geen recht worden verkregen of behouden op verscheidene prestaties van dezelfde aard die betrekking hebben op eenzelfde tijdvak van verplichte verzekering.”

Dit houdt concreet in dat ter bepaling van het desgevallend aanvullend recht in België dient te worden nagegaan of de gezinsbijslagen in België hoger zijn dan de prestaties van dezelfde aard die de betrokkene in Nederland heeft ontvangen. Er is geen betwisting over het feit dat de kinderbijslag verstrekt in Nederland en in België prestaties van dezelfde aard zijn. Wel is er betwisting over de vraag of de Nederlandse KOT een prestatie is van dezelfde aard als de Belgische kinderbijslag.

2. Toepassing

2.1. Toepassing van het arrest Wiering

Er is tussen partijen geen betwisting over het feit dat op basis van de tewerkstelling van de heer J., partner van mevrouw R. L., in Nederland en de woonplaats van de kinderen in Nederland, het recht op de Nederlandse gezinsbijslagen prioritair is op grond van artikel 68,1, b, i Verordening 883/04 ten opzichte van het recht op Belgische gezinsbijslagen dat geopend wordt door de tewerkstelling van mevrouw R. L. in België.

Met toepassing van artikel 68,2 Verordening 883/04 kan er evenwel een recht zijn op een aanvullende toeslag in België indien de Nederlandse gezinsbijslag lager zou zijn dan de Belgische.

De discussie heeft betrekking op de vraag of hierbij rekening kan worden gehouden met de in Nederland toegekende kinderopvangtoeslag¹³ waaromtrent mevrouw R. L. stelt dat dit geen gezinsbijslag betreft waardoor er geen rekening mee kan gehouden worden zodat de terugvordering onterecht is doorgevoerd. Zij verwijst hiertoe in analogie naar de zaak “Wiering”, uitgesproken op 8 mei 2014 door het Hof van Justitie.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelde in de zaak “Wiering”¹⁴ met betrekking tot de voormelde bepalingen van Verordening nr. 1408/71 dat:

- *“er krachtens artikel 12 alleen sprake is van een niet-gerechtigde cumulatie wanneer recht bestaat op verscheidene uitkeringen van dezelfde aard welke betrekking hebben op een zelfde tijdvak;*

---

¹³ Hierna KOT

¹⁴ HvJ 8 mei 2014, Causse nationale des prestations t. U. en M. Wiering, C-347/12

- *hoewel de gezinsbijslagen overeenkomstig artikel 1, sub u-i), Verordening (EEG) nr. 1408/71 beogen de gezinslasten te bestrijden, zij niet noodzakelijkerwijs allemaal hetzelfde specifieke voorwerp hebben, en evenmin dezelfde kenmerken of rechthebbenden;*
- *er aldus bij de verschillende gezinsbijslagen die een migrerende werknemer kan ontvangen op grond van de wetgeving van de lidstaat van tewerkstelling en die welke hij of zijn gezinsleden ontvangen op grond van de wetgeving van de lidstaat van woonplaats, niet noodzakelijk sprake is van uitkeringen "van dezelfde aard" in de zin van artikel 12 Verordening (EEG) nr. 1408/71;*
- *bijgevolg, met het oog op de toepassing van de anticumulatiebepaling van artikel 10, lid 1, sub b-i, Verordening (EEG) nr. 574/72, in het kader van de berekening van de eventueel aan een migrerende werknemer in zijn lidstaat van tewerkstelling verschuldigde aanvulling, moet worden vastgesteld welke van de onderscheiden gezinsbijslagen waarop deze werknemer recht heeft op grond van de wetgeving van die staat, of die door die werknemer of zijn gezinsleden worden ontvangen uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat van woonplaats, van "dezelfde aard zijn" in de zin van artikel 12 Verordening (EEG) nr. 1408/71, gelet op hun voorwerp, hun doelstellingen, hun berekeningsgrondslag en hun toekenningsvoorwaarden, alsook de rechthebbenden ervan."*

Uit deze rechtspraak volgt dat "gezinsbijslagen" die beogen de gezinslasten te bestrijden niet noodzakelijk allemaal hetzelfde specifieke voorwerpen, kenmerken of rechthebbenden hebben, maar het aan de rechter is om, rekening houdend met de aangegeven criteria, te oordelen of de prestaties in rekening kunnen worden gebracht bij de toepassing van de samenloopregels, toepasselijk bij de cumulatie van rechten.¹⁵

Terecht hebben de eerste rechters gesteld dat dit arrest ook toepasselijk moet worden gesteld op de situatie waarop de Verordening 883/04 van toepassing is, ook al spreekt deze laatste richtlijn enkel nog over 'gezinsbijslagen' en niet meer over 'gezinsbijslagen' en 'kinderbijslagen' zoals wel het geval was in Verordening 1408/71¹⁶.

Ook de recente uitspraak van het Hof van Cassatie van 6 maart 2023¹⁷ oordeelde dat de inhoud van artikel 10 Verordening 883/04 volledig overeenstemt met artikel 12 Verordening 1408/71:

"Aldus blijven de criteria om te bepalen of er sprake is van een uitkering van "dezelfde aard" zoals vastgelegd in het arrest "Wiering", van toepassing bij het bepalen van de samenloop onder de nieuwe verordening. Het gegeven dat Verordening (EG) nr. 883/04, anders dan Verordening (EEG) nr. 1408/71, het begrip gezinsbijslag niet onderscheidt van het begrip kinderbijslag, doet niet anders besluiten".

Aangezien artikel 10¹⁸ Verordening 883/04 is opgenomen in "Titel I Algemene Bepalingen' is het erin vastgelegde beginsel, namelijk dat er alleen sprake kan zijn van een niet-

---

¹⁵ Zie rechtspraak randnummer 54 HvJ 8 mei 2014, Causse nationale des prestations t. U. en M. Wiering, C-347/12 en gevolgd door Cass. 6 maart 2023, s.20.0021.N, stuk 11 dossier R. L.

¹⁶ Artikel 1,u, i, en ii

¹⁷ Cass. 6 maart 2023, S.20.0021.N

gerechtvaardigde cumulatie wanneer er een recht bestaat op verscheidene prestaties van dezelfde aard die betrekking hebben op eenzelfde tijdvak, van toepassing op de prioriteitsregels opgenomen in artikel 68 van deze Verordening.

Dit betekent dat het arbeidshof op basis van een aantal criteria moet nagaan of de verschillende gezinsbijslagen die een migrerende werknemer kan ontvangen op grond van de wetgeving van verschillende lidstaten al dan niet van dezelfde aard zijn. Enkel gezinsbijslagen van dezelfde aard zijn vergelijkbaar en mogen niet worden gecumuleerd zodat enkel het recht op de gezinsbijslag van dezelfde aard in de niet-prioritaire lidstaat wordt geschorst ter hoogte van het bedrag dat in de prioritaire lidstaat wordt betaald. Wanneer verschillende gezinsbijslagen niet van dezelfde aard zijn, kunnen zij gecumuleerd worden.

Het arbeidshof dient derhalve aan de hand van de criteria te onderzoeken of de Nederlandse kinderopvangtoeslag een gezinsbijslag is die van dezelfde aard is als de Belgische kinderbijslag.

De verwijzing naar een beslissing van de Europese Commissie van 2007 om te stellen dat de KOT wel onder de noemer gezinsbijslagen valt en dus in aanmerking moet genomen worden voor de toepassing van de verschilbetaling, is niet relevant nu het immers niet ter discussie staat dat de kinderopvangtoeslag van nature een gezinsbijslag is.

De verwijzing naar het ontwerp van verordening tot wijziging van Verordening 883/04 is evenmin relevant aangezien de voorziene invoeging van een lid *2bis* in artikel 68 Verordening 883/04 nog niet is opgenomen.¹⁹

2.2. De vergelijkingscriteria van de anti-cumulatiebepaling

Er is een betwisting tussen partijen omtrent de vergelijkingscriteria die moeten worden gehanteerd. Volgens mevrouw R. L. dient rekening te worden gehouden met het gegeven dat volgens de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie socialezekerheidsuitkeringen, los van de kenmerken die aan de onderscheiden nationale wetgevingen eigen zijn, moeten worden geacht van dezelfde aard te zijn wanneer het voorwerp en de doelstelling, alsook de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden ervan identiek zijn.

Volgens het VUTG zijn de essentiële vergelijkingscriteria enkel het voorwerp en de doelstelling van de sociale zekerheidsprestaties in kwestie, terwijl de berekeningsgrondslag, de toekenningsvoorwaarden en de rechthebbende irrelevant zijn of alleszins bijkomstig zijn. Het zou immers een volledige uitholling betekenen van het beginsel vermits dan geen enkele

---

¹⁸ Dat de voorkoming van de samenloop van prestaties betreft

¹⁹ Zie vrij gemotiveerd vonnis van de arbeidsrechtbank p. 10-11 waarbij het arbeidshof zich aansluit

prestatie nog van dezelfde aard zou zijn, gelet op de diversiteit van alle mogelijke berekeningsgrondslagen en toekenningsvoorwaarden en voorwaarden inzake rechthebbende.

De vraag die zich in dit verband derhalve stelt, is of alle criteria evenveel doorwegen bij de vergelijking van de prestaties.

Het arbeidshof sluit zich aan bij het schriftelijk advies van het Openbaar Ministerie en oordeelt als volgt.

In het arrest Wiering wordt de volgende nuancering gemaakt:

"54. Dienaangaande blijkt uit de rechtspraak van het Hof dat socialezekerheidsuitkeringen, los van de kenmerken die aan de onderscheiden nationale wettelijke regelingen eigen zijn, moeten worden geacht van dezelfde aard te zijn wanneer het voorwerp en de doelstelling alsook de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden ervan identiek zijn. Daarentegen zijn zuiver formele kenmerken niet te beschouwen als constitutieve elementen voor de classificatie van de uitkeringen (zie met name arresten Valentini, 171/82, EU:C:1983:189, punt 13, en Knoch, C-102191, EU:C:1992:303, punt 40).

Het Hof heeft evenwel gepreciseerd dat het vereiste van identieke berekeningsgrondslagen en toekenningsvoorwaarden, gezien de talrijke verschillen tussen de nationale stelsels van sociale zekerheid, tot een aanzienlijke beperking van de toepassing van het in artikel 12 van verordening nr. 1408/71 vervatte cumulatieve verbod zou leiden. Dit zou in strijd zijn met het doel van dat verbod, niet-gerechtigde cumulaties van sociale uitkeringen te vermijden (zie arrest Knoch, EU:C:1992:303, punt 42)."

Rekening houdend met het doel van het verbod, meer bepaald niet-gerechtigde cumulaties te vermijden, wordt aldus niet vereist dat de wijze van berekening en de toekenningsvoorwaarden - die ook van belang zijn voor het criterium rechthebbenden - identiek zijn opdat de prestaties als gelijkaardige prestaties dienen te worden beschouwd.

Ook in de rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot de verordening 883/2004 wordt dit nogmaals bevestigd, zo bijvoorbeeld in het arrest van 5 maart 2020 in de zaak C-135/19 (Pensionsversicherungsanstalt):

"30 Er zij aan herinnerd dat socialezekerheidsuitkeringen — los van de kenmerken die aan de onderscheiden nationale wettelijke regelingen eigen zijn volgens vaste rechtspraak als gelijksoortig moeten worden aangemerkt wanneer het voorwerp en het doel alsook de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden ervan identiek zijn. Zuiver formele kenmerken daarentegen zijn niet te beschouwen als constitutieve elementen voor de classificatie van uitkeringen (arrest van 30 mei 2018, Czerwirski, C-517/16, EU:C:2018:350, punt 43 en daaraan aangehaalde rechtspraak)."(<http://curia.europa.eu>).

Daarbij moet opgemerkt worden dat het Hof van Justitie in het hierboven vermelde arrest Knoch wel gepreciseerd heeft dat het vereiste van identieke berekeningsgrondslagen en toekenningsvoorwaarden, gezien de talrijke verschillen tussen de nationale stelsels van

sociale zekerheid, tot een aanzienlijke beperking van de toepassing van het cumulatieverbod zou leiden. Dit zou in strijd zijn met het doel van dat verbod, zijnde niet-gerechvaardigde cumulaties van sociale uitkeringen vermijden. Volgens het arrest Valentini staat het feit dat de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden van uitkeringen niet identiek zijn, evenwel niet de toepassing van de anti-cumulatiebepaling in de weg, voor zover de verschillen berusten op kenmerken die aan de onderscheiden nationale wettelijke regelingen eigen zijn.²⁰

Het in de repliek opgeworpen argument van het VUTG dat de toepassing van deze rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie een schending uitmaakt van de artikelen 68 en 10 van de Verordening nr. 883/2011 kan dan ook niet worden gevolgd gelet op de duidelijke evolutie van de rechtspraak dienaangaande waarachter het Hof zich, samen met het Openbaar Ministerie, schaart.

In de replieknota van 25 april 2024 verzoekt het VUTG het Hof thans voor het eerst een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Overeenkomstig artikel 767 § 2 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing op datum van neerlegging van het schriftelijk advies, worden de replieken van de partijen over het advies van het openbaar ministerie alleen in aanmerking genomen in zoverre ze antwoorden op het advies van het openbaar ministerie.

Het voor het eerst formuleren van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in een repliekconclusie, zoals bedoeld in artikel 766, §1, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek, maakt geen repliek uit op het advies van het openbaar ministerie, maar komt neer op een hervatting van het debat tussen de partijen na de sluiting van de debatten ervan door het arbeidshof op de zitting van 22 februari 2024.

Aangezien de repliek geen hervatting van het debat mag inhouden²¹ wordt de replieknota van het VUTG, in zoverre hierin een prejudiciële vraag wordt geformuleerd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, buiten het beraad gehouden.

Tenslotte blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat het cumulatieverbod eveneens tot doel heeft te voorkomen dat zowel de direct rechthebbende op gezinsbijslag (de werknemer), als de personen die een afgeleid recht op gezinsbijslag bezitten (de gezinsleden van die werknemer), gelijktijdig twee bijslagen van dezelfde aard kunnen bezitten.²²

---

²⁰ arrest van 5 juli 1983, zaak 171/82, Jurispr. 1983, blz. 2157

²¹ Cass. 10 oktober 2005, P&B 2006, 238

²² zie het door het arrest Wiering aangehaalde arrest Dammer C-168/88, punten 10 en 12

Aldus moet gelet op deze rechtspraak voor de toepassing van de anti-cumulatiebepaling in art. 10 Verordening 883/2004 om te bepalen of de Nederlandse kinderopvangtoeslag en de Belgische kinderbijslag van dezelfde aard zijn, gekeken worden naar:

- (1) hun voorwerp;
- (2) hun doelstellingen;
- (3) hun berekeningsgrondslag;
- (4) hun toekenningsvoorwaarden;
- (5) de rechthebbenden.

2.3. Nederlandse kinderopvangtoeslag

De KOT betreft een tegemoetkoming in de kosten van geregistreerde opvang en is dus een specifieke tegemoetkoming aan de ouders in de kosten die werkende ouders, of ouders die een traject naar werk volgen, maken wanneer ze hun kinderen in een crèche laten opvangen.

De doelstelling kan worden achterhaald uit de memorie van toelichting van de Wet Kinderopvang van 9 juli 2004.²³

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de kinderopvangtoeslag tot doel heeft de arbeidsparticipatie van jonge ouders te verhogen: *“Voor de overheid is kinderopvang van belang voor de werkgelegenheid en de macro-economische groei. Kinderopvang bevordert immers een groei van de arbeidsparticipatie. Vanuit deze optiek voert het kabinet beleid dat erop is gericht te bevorderen dat ouders betaalde arbeid kunnen combineren met zorgtaken. Uit onderzoek van het Centraal Planbureau blijkt dat kinderopvang een belangrijke bijdrage levert aan de arbeidsdeelname. Kinderopvang is dus van groot belang voor een voortgaande macro-economische groei. Om die reden wil het kabinet voorwaarden scheppen opdat ouders die de zorg voor hun kinderen willen combineren met betaalde arbeid, daartoe ook, ongeacht hun inkomenspositie, de mogelijkheden hebben.”*²⁴

Via een financiële tegemoetkoming wenst men in Nederland dus de arbeidsparticipatie van jonge ouders te verhogen.

Hoeveel kinderopvangtoeslag men zal krijgen, hangt af van een aantal parameters zoals het inkomen, evenals het aantal kinderen, het uurtarief (per soort opvang is een maximum bepaald) en het aantal opvanguren (per kind maximaal 230 uur per maand, doch men kan alleen toeslag krijgen voor de uren dat men werkt of het aantal maanden dat het traject naar werk, de opleiding of de inburgeringscursus duurt).

---

²³ Te raadplegen via <https://www.rijksbegroting.nl>

²⁴ Kamerstuk 28447, nr. 3, 02-07-2002, te raadplegen via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28447-3.html>

Het bedrag van de KOT is dus gerelateerd aan de bijzondere finaliteit ervan, meer bepaald de prijs van de geregistreerde opvang voor de ouders die participeren aan de arbeidsmarkt in ruime zin. Het is een partiële bijdrage, die enkel wordt betaald op voorwaarde dat de rechthebbende ouder tijdig zijn deel in de opvangkosten betaalt.

Wat de toekenningsvoorwaarden betreft kan er enkel een kinderopvangstoeslag worden toegekend voor kinderen van werkende ouders (of ouders die studeren, een traject naar werk of een inburgeringscursus volgen) die naar een geregistreerde kinderopvang gaan voor de uren dat die ouders werken (of het aantal maanden dat de opleiding, het traject of de inburgeringscursus duurt). Enkel voor twee vormen van kinderopvang kan de toeslag bekomen worden: dagopvang (voor kinderen die nog niet naar de basisschool gaan) en buitenschoolse opvang (na- of voorschoolse opvang van kinderen die naar de basisschool gaan en opvang tijdens de vakantieperiode). De toeslag kan betaald worden aan de ouders, maar kan ook rechtstreeks betaald worden aan de kinderopvang.

Als rechthebbenden komen enkel in aanmerking, diegene die werkt, studeert of een traject naar werk of een inburgeringscursus volgt. Gepensioneerden, invaliden, werklozen enz. komen dus in principe niet in aanmerking voor deze kinderopvangtoeslag.

2.4. Belgische kinderbijslag

De Belgische kinderbijslag is een uitkering ter algemene tegemoetkoming in de kosten die het krijgen en hebben van kinderen met zich meebrengt.

De doelstelling van de Belgische kinderbijslag is in de loop der jaren geëvolueerd. In oorsprong was het een maandelijkse bijdrage in de kosten van voeding, huisvesting en kleding, studie en opvoeding van een kind.²⁵

Later zijn daar demografische oogmerken bijgekomen (hogere kinderbijslag voor kinderen in rang 2, 3 e.v.). Door de toekenning van een bijslag ten voordele van leerlingen en studenten wenste de wetgever de scholing van de kinderen te bevorderen).²⁶

De Belgische kinderbijslag heeft geenszins tot doel om de arbeidsparticipatie van jonge ouders te verhogen, nu deze niet enkel is voorbehouden aan ouders die werken.

---

²⁵ zie ook de Memorie van Toelichting bij de wet van 4 augustus 1930, zoals aangehaald in J. VERSTRAETEN, "1930 tot 2005: Trajecten van verruiming en veranderende waarden", Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid, 2006, 1ste trimester, p. 41, te raadplegen via: <https://socialsecurity.belgium.be/sites/default/files/ibtsz-01-2006-nl.pdf>

²⁶ zie bv. W. VAN EECKHOUTTE, Sociaal Compendium '12-13 Socialezekerheidsrecht, Band 1, Kluwer, Mechelen, randnr. 11385

In tegenstelling tot het Nederlandse systeem is de gewone kinderbijslag niet inkomens gerelateerd maar is het een forfait waarvan het bedrag afhankelijk is van de grootte van het gezin en meer bepaald de rang die het kind in het gezin inneemt in functie van de datum van geboorte. Aanvullend worden toeslagen toegekend in functie van de situatie van het kind (bijvoorbeeld de verhoogde wezenbijslag, de leeftijdstoelage, en de verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap) en de socio-economische situatie van het gezin. Zo wordt een toeslag toegekend aan bepaalde sociale categorieën met een vervangingsinkomen, of aan éénoudergezinnen.

Daar waar er in Nederland enkel een kinderopvangtoelage zal worden toegekend voor kinderen van werkende ouders, of ouders die studeren, een traject naar werk of een inburgeringscursus volgen, heeft het rechtgevend kind in België onvoorwaardelijk recht op kinderbijslag tot 31 augustus van het kalenderjaar waarin het 18 jaar wordt. Er is dus recht op kinderbijslag zelfs als het rechtgevend kind niet langer school loopt, een winstgevende activiteit uitoefent of een sociale uitkering ontvangt. Vanaf 1 september van het kalenderjaar waarin het rechtgevend kind 18 jaar wordt, kan er een verder recht op kinderbijslag zijn onder voorwaarden. Deze kinderbijslag zal uitbetaald worden aan de bijslagtrekkende, zijnde de persoon aan wie de kinderbijslag verschuldigd is (in principe de moeder).

De rechthebbende is in België de persoon die een door de wet bepaalde band met het rechtgevende kind heeft en die voor dit kind het recht op kinderbijslag opent via zijn arbeid, zijn vroegere arbeid of de sociale situatie waarin hij zich bevindt. Daar waar de kinderbijslag in beginsel werd toegekend naar aanleiding van het verrichten van arbeid, is door een geleidelijke uitbreiding van het toepassingsgebied de band tussen het verrichten van beroepsarbeid en het recht op kinderbijslag steeds lossier geworden:

- uitbreiding naar vroegere arbeid: bv. arbeidsongeschikten en invaliden, werklozen, loopbaanonderbrekers, gepensioneerden;
- uitbreiding op grond van sociale situatie: bv. wezen en mindervaliden.

Ook de veronderstelde band met het kind is geëvolueerd. Terwijl aanvankelijk het recht op kinderbijslag gereserveerd was voor het kerngezin, werd dit uitgebreid naar de verruimde familie - grootouders, ooms en tantes, zussen en broers en ook naar de 'sociale familie' zoals de partner in een feitelijk gezin.²⁷

2.5. Besluit

Vanuit de vergelijking van de Wiering-criteria heeft de eerste rechter terecht gesteld dat de Nederlandse kinderopvangtoelage zowel wat betreft het voorwerp, de doelstellingen, de

---

²⁷ M. SERLIPPENS, *Betaling van kinderbijslag voor werknemers - Gewaarborgde gezinsbijslag*, Sociale praktijkstudies, Wolters Kluwer, 2010, 7

berekeningsgrondslag, de toekenningsvoorwaarden, alsook de rechthebbenden verschilt van de Belgische kinderbijslag, waardoor de beide gezinsuitkeringen niet van dezelfde aard zijn in de zin van art. 10 Verordening 883/2004.

De Belgische kinderbijslag is immers een globale tegemoetkoming ter dekking van de opvoedingskosten van de kinderen in ruime zin. Het bedrag is forfaitair vastgesteld, in functie van de rang van het kind in het gezin.

De Nederlandse KOT daarentegen is specifiek gericht op de combinatie van zorg en arbeidsparticipatie in ruime zin. Het bedrag wordt mede bepaald door het inkomen van de ouders en de uren en de prijs van de opvang. Naast het welzijn van het kind, is de KOT ook gericht op de arbeidsparticipatie van de ouders.

Dit betekent dat er bij de berekening van de Belgische aanvullende kinderbijslag geen rekening mag worden gehouden met de Nederlandse kinderopvangtoeslag.

Het hoger beroep dient als **ongegrond** te worden afgewezen.

VI. De beslissing van het arbeidshof

Het hof verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Het hof bevestigt het vonnis van 8 maart 2021 van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank van Brussel.

Het hof veroordeelt het VUTG om aan mevrouw R. L. de kosten van het geding in hoger beroep te betalen, en vereffent deze als volgt:

- de rechtsplegingsvergoeding, op heden niet begroot bij gebrek aan omstandige opgave

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door :

K. V., kamervoorzitter m.o.,

J. D., raadsheer in sociale zaken, werkgever,

E. D., raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende,

Bijgestaan door D. V., griffier

D. V.   J. D.   E. D.   K. V.

en uitgesproken op de openbare zitting van 23 mei 2024 van de zevende kamer waar aanwezig waren :

K. V., kamervoorzitter m.o.,

D. V. BROECKE, griffier

D. V.

K. V.